

2014: Det var tider

Omkring opstanden i Bosnien. En note fra dengang. Se også *Visuel Arkivering* nr.05 fra juni 2014 om rejsen til Beograd, Serajevo og Dubrovnik.

Fredag den 7. februar stod præsidentpaladset i flammer i Sarajevo.

Bevægelsen, der nåede Bosniens hovedstad i går, var startet for to dage siden i minebyen Tutzla, hvor bygningen med regionens hovedsæde i øvrigt også er ved at gå op i røg.

Opstanden er en social bevægelse vendt mod de etniske ledere – kroater, serber og bosniakker. En af lederne i Tuzla, Aldin Siranovic, udtaler til Thomas Hofnung og telegrambureauet AFP: "Nu har de [de etniske ledere] bestjålet os i femogtyve år og ødelagt vor fremtid. Vi ønsker, at de skal gå af."

Bosnien har den største arbejdsløshed i Europa: 44% for hele den voksne befolkning. Vi taler om sådanne tal for ungdomsarbejdsløsheden i Grækenland, Spanien og Syditalien, men den bosniske situation er altså meget værre. Den gennemsnitlige månedsløn for de beskæftigede er på 420 €.

Opstanden mod de etniske ledere, der har siddet på beslutningsprocesserne i 25 år, minder således mere om opstandene i Tunesien, Ægypten, Syrien og Ukraine end om den sydeuropæiske bevægelse, der endnu bliver holdt inden for det nationale demokratis rammer, i det mindste lidt endnu. Det anti-etniske er meget vigtigt i denne forbindelse, ligesom det proeuropæiske moment i Ukraine er det.

Der er nu gået 18-19 år efter Dayton: Denne overenskomst mellem kroater, serbere og bosniakker fastfrøs nogle militære resultater ud fra en vurdering af hvilken skade, de tre parter ville kunne påføre hinanden i fremtiden, hvis borgerkrigen fortsatte, men skete som bekendt ikke ud fra frontlinjernes faktiske stilling, hvad der opretholdt det etniske nag og dermed også de etniske bureaukratier: Alle tre parter var lige ved at vinde, havde nogen udefra ikke blandet sig...

Den bosniske opstand har ifølge Libération lørdag den 8. bredt sig til Mostar, Bihac, Banja Luca og Prijedor. Ledelsen forekommer at være i Tutzla. - Bosnien er altid blevet opfattet som et mini-Jugoslavien og indtil 1990 endda som et vellykket federativt forsøg. Måske vil en social revolution med udgangspunkt i Bosnien en gang for alle kunne opløse etnokratierne i Kroatien, Serbien, Kosovo.